

ЛОКАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ВИМОГ 2022 РОКУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі проаналізовано особливості локалізації програмного забезпечення українською мовою в контексті норм, що набули чинності 16 липня 2022 року. Досліджено законодавчі вимоги до користувацьких інтерфейсів програм, мобільних застосунків та вебресурсів, що функціонують на території України. Розглянуто зміст обов'язкової українськомовної версії програмного продукту, її співвідношення з іншими мовними версіями, а також юридичні наслідки недотримання встановлених норм. Особливу увагу приділено практичному значенню локалізації для розвитку цифрового середовища, захисту прав споживачів та утвердження державної мови в інформаційному просторі.

Ключові слова: локалізація програмного забезпечення, державна мова, мовне законодавство, користувацький інтерфейс, цифрове середовище, вебресурси, мобільні застосунки.

Abstract:

The study analyzes the features of software localization into the Ukrainian language in the context of the regulations that came into effect on July 16, 2022. Legislative requirements for user interfaces of software, mobile applications, and web resources operating in Ukraine are examined. The content of the mandatory Ukrainian-language version of software products, its correspondence with other language versions, and the legal consequences of non-compliance with established standards are considered. Special attention is given to the practical significance of localization for the development of the digital environment, the protection of consumer rights, and the promotion of the state language in the information space.

Keywords: software localization, state language, language legislation, user interface, digital environment, web resources, mobile applications.

Вступ

Питання функціонування української мови у сфері цифрових технологій набуло особливої актуальності в умовах активної цифровізації суспільства. Програмне забезпечення, мобільні застосунки та вебресурси стали невід'ємною частиною повсякденного життя громадян, що зумовлює необхідність нормативного врегулювання мовних аспектів їхнього використання.

Правові засади застосування державної мови визначені за Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» [3]. Окремі його положення, зокрема стаття 27, передбачили поетапне впровадження вимог щодо використання української мови у сфері програмного забезпечення. Завершальний етап реалізації цих норм відбувся 16 липня 2022 року, коли набули чинності положення щодо обов'язковості українськомовних версій інтерфейсів та відповідальності за порушення мовного законодавства [5].

Метою дослідження є аналіз правових змін 2022 року та визначення їхнього впливу на процес локалізації програмного забезпечення в Україні.

Результати дослідження

Норми, що набули чинності 16 липня 2022 року, стали завершальним етапом імплементації статті 27 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» [3]. Зазначені положення конкретизували вимоги до застосування державної мови у сфері програмного забезпечення та цифрових сервісів.

Відповідно до частини 2 статті 27 Закону, комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом, що реалізуються на території України, повинні мати версію українською мовою [3; 6; 7]. Закон встановлює вимогу повноцінності такої версії: вона не може бути меншою за обсягом або функціональністю порівняно з іншими мовними варіантами. Таким чином, ідеться не лише про переклад окремих елементів меню, а й про забезпечення повної змістової та технічної відповідності.

Сфера дії норми охоплює будь-які товари, що містять програмний інтерфейс:

- комп'ютери,
- мобільні телефони,
- планшети,
- навігаційні системи,
- побутову техніку з електронним керуванням тощо [3; 7].

Отже, локалізація набуває статусу обов'язкової юридичної вимоги для виробників та розповсюджувачів відповідної продукції.

Окремо закон регламентує діяльність суб'єктів господарювання в інтернет-просторі. Із 16 липня 2022 року вебсайти та мобільні застосунки юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, повинні функціонувати державною мовою, а українська версія має відкриватися за замовчуванням для користувачів із території України [3; 5; 6]. Інші мовні версії допускаються, однак вони не можуть замінювати або обмежувати українськомовний контент.

Відповідно до роз'яснень Уповноваженого із захисту державної мови, українськомовна версія повинна бути повноцінною та містити не менший обсяг інформації, ніж інші мовні версії ресурсу [5]. Це положення спрямоване на забезпечення рівного доступу громадян до інформації державною мовою.

Важливою нововведенням 2022 року стало набуття чинності положень щодо адміністративної відповідальності за порушення мовного законодавства. Згідно з інформацією Секретаріату Уповноваженого, з 16 липня 2022 року запроваджено механізм складання адміністративних протоколів та застосування штрафних санкцій у разі недотримання вимог закону [5]. Таким чином, норми щодо локалізації отримали дієвий інструмент забезпечення їх виконання.

У практичному вимірі зазначені зміни вплинули на діяльність розробників програмного забезпечення, імпортерів техніки та власників онлайн-платформ. Необхідність повноцінної українськомовної версії спонукає враховувати мовні вимоги вже на етапі проєктування продукту, що сприяє розвитку професійної локалізації та унормуванню української ІТ-термінології.

Попри законодавчі зміни аналіз звернень і скарг, зареєстрованих на порталі Уповноваженого із захисту державної мови після 2022 року [1; 2; 4], засвідчив, що процес імплементації станом на 2025 рік є незавершеним (див. табл. 1):

Таблиця 1. Статистика зафіксованих протягом 2022-2025 рр. порушень мовного законодавства

№	Рік	Загальна кількість скарг щодо недотримання мовного законодавства	Кількість скарг щодо відсутності української версії сайтів інтернет-магазинів та інших вебсайтів
1.	2022	2846	989
2.	2023	3692	992
3.	2024	2314	671
4.	2025 (три квартали)	2227	574

Імплементація вимог триває й досі. Зокрема, за даними Уповноваженого із захисту державної мови [1], найпоширенішим приводом звернень станом на жовтень 2025 року є порушення саме щодо відсутності української версії сайтів інтернет-магазинів та інших вебсайтів – 574 звернення (26% від загальної кількості) (див. рис. 1).

Рис. 1. Статистика звернень щодо порушень мовного законодавства в Україні за три квартали 2025 року [1].

Висновки

Зміни 2022 року остаточно закріпили обов'язковість української мови у сфері програмного забезпечення та цифрових сервісів. Українська версія програм і вебресурсів має бути повноцінною за змістом і обсягом, а також доступною за замовчуванням для користувачів. Запровадження принципу рівнозначності мовних версій і механізму адміністративної відповідальності створює реальні умови для дотримання закону та посилює позиції державної мови в цифровому просторі, сприяє розвитку професійної локалізації та унормуванню української ІТ-термінології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналіз повідомлень про порушення / Уповноважений із захисту державної мови URL : <https://mova-ombudsman.gov.ua/analiz-povidomlen-pro-porushennya> (дата звернення: 01.03.2026).
2. Кремін'яТ. Кількість скарг щодо порушення мовного закону торік зменшилась на 37%. Інститут масової інформації. URL : <https://imi.org.ua/news/taras-kremin-kilkist-skarg-shhodo-porushennya-movnogo-zakonu-torik-zmenshyas-na-37-i65949> (дата звернення: 01.03.2026).
3. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII (із змінами, чинними станом на 16.07.2022). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 25.02.2026).
4. Річний звіт про стан дотримання Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної у 2022 році". URL : <https://bit.ly/4rD4mxC> (дата звернення: 01.03.2026).
5. Роз'яснення щодо набуття чинності нормами статті 27 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» з 16 липня 2022 року / Уповноважений із захисту державної мови. URL : <https://mova-ombudsman.gov.ua> (дата звернення: 25.02.2026).

6. Additional Ukrainian language requirements for user interface of software and official websites/webpages are in effect on 16 July 2022 // Sayenko Kharenko. URL : <https://sk.ua/additional-ukrainian-language-requirements-for-user-interface-of-software-and-official-websites-webpages-are-in-effect-on-16-july-2022/> (дата звернення: 25.02.2026).
7. After July 16 web resources and user interfaces must be in Ukrainian // Institute of Mass Information. URL : <https://imi.org.ua/en/news/after-july-16-web-resources-and-user-interfaces-must-be-in-ukrainian-i46230> (дата звернення: 25.02.2026).

Ступак Аліна Сергіївна – студентка групи ЗПІ-256, факультет інформаційних технологій та комп’ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: alinastupak383@gmail.com

Науковий керівник: **Радомська Людмила Анатоліївна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: ludarad9@gmail.com

Alina S. Stupak – Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alinastupak383@gmail.com

Scientific Supervisor: **Ludmila A. Radomska** – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Linguistics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ludarad9@gmail.com